

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 33

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅσον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγμα χρυσᾷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοδύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιερατάρχης τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ δυντακτὴς ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Ἔνεκα τῆς αὐριον ἀγομένης ἑορτῆς τῆς Κοιμή-
σεως τῆς Θεοτόκου, ἡ «Ἐκκλησι. Ἀλήθεια» ἐκδίδο-
ται σήμερον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ζητήματα περὶ διαθηκῶν — Αἱ ἐν
Αὐστρίᾳ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι — Ἰωάννης ἐπίσκοπος Πρισδρια-
νῶν — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα : «Εὐαγγελικὰ
διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχιερατικαὶ μεταθέσεις. Τοῦ πανιερωτ.
μυτροπολίτου Κασσανδρείας κ. Λεοντίου, ἀπο-
φάσει συνοδικῇ εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα
τεθέντος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ π.
σαββάτου σκέψις ἐγένετο περὶ πληρώσεως τῆς
μυτροπολιτικῆς ἑδρας τῆς ἐπαρχίας Κασσαν-
δρείας. Προταθέντων τοίνυν ὑποψηφίων τῶν μυ-
τροπολιτῶν Λέρου-Καλύμνου κ. Ἰωάννου, πρώην
Μελενίκου κ. Κωνσταντίνου καὶ πρώην Δρυϊνουπό-
λεως κ. Γρηγορίου καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν ψήφων
τελετῆς γενομένης ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ
ναῶ, ἐξελέγη μυτροπολίτης Κασσανδρείας ὁ τέως
Λέρου-Καλύμνου κ. Ἰωάννης.

Τῆς μυτροπολιτικῆς δ' ἑδρας τῆς ἐπαρχίας
Λέρου-Καλύμνου κενωθείσης ἔνεκα τῆς ἀνωτέρω
προαγωγῆς τοῦ μυτροπολίτου, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ
Σύνοδος αὐθημερὸν προέβη εἰς πλήρωσιν αὐτῆς.
Προταθέντων τριῶν ὑποψηφίων, ἤτοι τῶν μυτρο-

πολιτῶν ΑἼνου κ. Γερμανοῦ, πρώην Δρυϊνουπό-
λεως κ. Γρηγορίου καὶ πρώην Κώου κ. Παύλου,
καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ ναῶ ἐξε-
λέγη μυτροπολίτης Λέρου-Καλύμνου ὁ τέως Αἴ-
νου κ. Γερμανός.

Καὶ τῆς ἐπαρχίας δ' ΑἼνου κενωθείσης ἐκ τῆς
μεταθέσεως ταύτης, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος
αὐθημερὸν ὡσαύτως προέβη εἰς ἐκλογὴν διαδόχου.
Ὅθεν προταθέντων ὑποψηφίων τῶν πανιερωτά-
των μυτροπολιτῶν πρώην Κασσανδρείας κ. Λεον-
τίου πρώην Μαρωνείας κ. Κωνσταντίου καὶ τοῦ
ἐπισκόπου Εἰρηνοπόλεως κ. Ἀρσενίου, ἐξελέγη,
ψήφοις κανονικαῖς, μυτροπολίτης ΑἼνου ὁ εἰς
προσωρινὴν διαθεσιμότητα τεθεὶς Κασσανδρείας
κ. Λεόντιος.

Μήνυμα ΑἼνου. Τῷ πανιερωτάτῳ μυτροπο-
λίτῃ ΑἼνου κ. Λεοντίῳ ἐγένετο τῇ π. τρίτῃ, παρα-
στάντι ἐνώπιον τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, τὸ
εἰθισμένον Μ. Μήνυμα, μεθ' ὃ, ἀνέσχετο τῆς συνο-
δικῆς συνεδρίας ἐποιήσατο οὗτος τὴν νενομισμέ-
νην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ
ναῶ.

Ἐπέτειος ὀνόματος. — Τῇ παρελθούσῃ κυ-
ριακῇ ἤγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορ-
τὴν ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Λαυρέντιος, ὃν καὶ ἐπὶ
τούτῳ ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως ἡ Α. Θ. Πα-
ναγιότης, οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοὶ, οἱ πατριαρ-
χικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλεῖστοι ἄλλοι κληρικοὶ
καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Ἱερὰ Σύνοδος.— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν θὰ συνεδριάσῃ τῷ μεθαύριον σαββάτῳ.

Μητροπολίτης Κώου. Τῷ μητροπολίτῃ Κώου κ. Ἰωακείμ ἐχορηγήθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀδεια αἰτήσαντι ὅπως χάριν τῆς υἱείας αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ διαμείνῃ μῆνα τοῦλάχιστον ἐν τῇ βασιλευούσῃ.

Μητροπολίται Δυρραχίου καὶ Λιτίτσης.—Οἱ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντες μητροπολίται Δυρραχίου κ. Προκόπιος καὶ Λιτίτσης κ. Νικηφόρος ἐνετάλησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ὡς τάχος ἐπανακάμψωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν.

Ἐκκλησία Κύπρου.— Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς πέμπτης, ἀναγνωσθὲν ἐνεκρίθη σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ ἐγκυκλίου παραινετικῆς πρὸς τὸν λαὸν τῆς νήσου, δι' ἧς προτρέπεται οὗτος ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὅπως ἀφείξῃ ἡδὴ τὰς ἀντεγκλήσεις καὶ τὰς κομματικὰς αὐτοῦ διαφωνίας σκεφθῇ ἐπὶ βάσει τῶν ἀρχαίων θεσμίων περὶ ἐκλογῆς ἀρχιεπισκόπου Κύπρου.

Μητροπολίτης Λέρον-Καλύμνου.— Ὁ μητροπολίτης Λέρον-Καλύμνου κ. Γερμανὸς τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ.

Μητροπολίτης Καλλιουπόλεως.— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Ἱερώνυμος ἠγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν αἰσίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀφιξίν.

Ἐπισκέψεις.— Τῇ π. τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διερχόμενος διὰ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ εἰς Ἀθήνας μεταβάς, ὁ ἐλλογιμώτατος ρωμοῦνος καθηγητῆς τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πανεπιστημίου καὶ γραμματεὺς τῆς ρωμουνικῆς Γερουσίας κ. Δραγομίρος Δημητρέσκος ἐν συνοδίᾳ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐφημίας, ἐλληνίδος τὸ γένος.

Ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημῶν ἀδελφὸς τοῦ μητροπολίτου Ξάνθης κ. Κωνσταντῖνος Σγουρὸς, πρὸς ὃν ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβιβάσθησαν αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διὰ τοῦ Ἀ' γραμματέως τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Νικολοπούλου.

Ὡσαύτως ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα οἱ ἐρίτιμοι ἀδελφοὶ Κουρτζῆ, ἡ Α. Ε. ὁ Κωστάκης ἐφέντης Καραθεοδωρῆς, ὁ κ. Θ. Μαυρογορδάτος καὶ ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημῶν

κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης τῆς Ἑλλάδος κ. Γκιών.

Ἀντεπίσκεψις.— Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Καλλίνικος ἀντεπεσκέψατο τῇ τετάρτῃ τοὺς ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημοῦντας κκ. Γ. Παπαρρηγόπουλον, ἀυλάρχην τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ἰεωργίου, καὶ Ράινεκ καὶ Πάλλην ὑπασπιστὰς ἐπισκεψαμένους τὸν οἶκον. Πατριαρχικόν.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου διηρώτησε τῇ τετάρτῃ τὰ περὶ τῆς υἱείας τοῦ ἐρίτιμου ὁμογενοῦς τραπεζίτου κ. Λεωνίδου Ζαρίφη, ἀδιαθετοῦντος ἀπὸ τινων ἡμερῶν.

Θάνατος πρεσβευτοῦ Μαυροβουνίου.— Μετὰ πολλῆς τῆς θλίψεως ἀναγράφομεν τὸν θάνατον τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τοῦ Μαυροβουνίου Μπάκιτς ἐπελθόντα σήμερον μετὰ βραχεῖαν νόσον. Ὁ αἰδιμὸς ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη διετέλεσεν ἀντιπρόσωπος τῆς ἡγεμονικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Μαυροβουνίου παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ.

Δημογερονταὶ Δεδεαγάτς καὶ Πολυγύρου.— Αἱ δημογερονταὶ Δεδεαγάτς τῆς ἐπαρχίας Αἴνου καὶ Πολυγύρου τῆς ἐπαρχίας Κασσανδρείας πρὸς ἃς τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων μητροπολιτῶν αὐτῶν, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν.

Ἐπισκευαὶ πατριαρχικοῦ οἴκου. Ὑπὲρ τῶν ἐπισκευῶν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου προσήνεγκον οἱ κκ. Γ. Κοτούλης λίρ. Τ. 5, Μ. Νοταρᾶς λίρ. Τ. 5, καὶ διὰ τοῦ ἡμετέρου ἀνταποκριτοῦ καὶ ἀπεσταλμένου κ. Β. Ἀσμανίδου συνελέγησαν γρ. 4,130.

Ἀναχώρησις.— Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μυριοφύτου κ. Σμάραγδος, ὃς διέτριψεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ βασιλευούσῃ, ἀπῆλθε τῇ τετάρτῃ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ.

ΑΙ ΕΝ ΑΥΣΤΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ*

Α'.

Ἐκκλησία Καρλοβιτσίου.

Ἀνάλογα πρὸς τὰ κεντρικὰ ταῦτα διὰ τὴν ὅλην περιφέρειαν ἐκκλησιαστικὰ καὶ σχολικὰ σωματεῖα ὑπάρχουσι καὶ ἐν ἐκάστη ἐπὶ μέρους ἐπαρχία διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς ὑποθέσεις. Οὕτω πρὸς τὴν κεντρικὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν συνελέουσιν ἀντιστοιχεῖ ἡ **ἐπαρχιακὴ συνέλευσις**, καταρτιζομένη καὶ αὕτη ὡς ἐκείνη κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐκ λαϊκῶν καὶ κατὰ τὸ ἓν τρίτον ἐκ κληρικῶν. Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως ἀντιστοιχεῖ ἡ **ἐπαρχιακὴ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ** ἐκλεγομένη ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως καὶ ἀποτελουμένη κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐκ λαϊκῶν καὶ κατὰ τὸ ἓν τρίτον ἐκ κληρικῶν. Πρὸς τὸ ἐθνικὸν σχολικὸν συμβούλιον ἀντιστοιχεῖ τὸ **ἐπαρχιακὸν σχολικὸν συμβούλιον**, ἀποτελούμενον ἐκ δεκαπέντε μελῶν, ἐξ ὧν δύο ἱερεῖς. Καὶ τέλος πρὸς τὸ μητροπολιτικὸν ἐκκλησιαστικὸν συμβούλιον ἀντιστοιχεῖ τὸ **ἐπαρχιακὸν πνευματικὸν συμβούλιον** (κονσιστώριον). Τῶν σωματείων τούτων πάντων πρόεδρος ἐστὶν ὁ οἰκεῖος ἐπίσκοπος.

Ἐν ταῖς κοινότησι δὲ διοικητικὰ σωματεῖα εἶνε α') ἡ κοινωτικὴ **ἐκκλησιαστικὴ συνέλευσις** καὶ β') ἡ κοινωτικὴ **ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ**. Ἡ πρώτη, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἱερέων τῆς κοινότητος ὡς αὐτοδικαίως μελῶν καὶ ἐκ 50 μέχρι 120 λαϊκῶν μελῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων, συνέρχεται τακτικῶς ἅπαξ τοῦ ἔτους ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τοῦ οἰκείου κονσιστωρίου· ἡ δευτέρα δὲ ἐκλεγομένη ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἐκ τῶν ιδίων αὐτῆς μελῶν καὶ συγκεκλιμένη ἐκ τοῦ προέδρου (συνήθως ἱερατικῶς προΐσταμένου τῆς κοινότητος) καὶ τοῦ ὑποπροέδρου τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνελεύσεως καὶ ἐξ 8 μέχρι 24 μελῶν ἀναλογεῖ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς δημογεροντίαν, ἐκπροσωποῦσα τὴν κοινότητα ἐν ταῖς ἐξωτερικαῖς αὐτῆς σχέσεσι καὶ διέπουσα ἀμέσως τὰ τῆς κοινότητος.

Ἐκάστη **ἐνορία** ἀποτελεῖται συνήθως ἐκ 2 χιλιάδων ψυχῶν μεθ' ἑνὸς ἱερέως. Ὄταν ὁ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰς 2 χιλ., εἰς τὸν ἕνα ἱερέα,

τὸν προϊστάμενον, προστίθεται καὶ δεύτερος ὡς βοηθὸς ἢ ἐφημέριος· εἰς τὸν πληθυσμὸς εἶνε 2-4 χιλιάδας, καὶ τρίτος· εἰς τὸν 4-6, καὶ οὕτω καθεξῆς. Διακόνους ἔχουσι μόνον αἱ δυνάμεναι νὰ συντηρῶσι τοιούτους κοινότητες ἢ ἐνορίας.

Ἐκλέγονται δὲ καὶ διορίζονται ἐν ταῖς ἐνορίαις οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι ὡς ἐξῆς. Οἱ βουλόμενοι ἵνα ἱερωθῶσιν ἀπευθύνονται δι' αἰτήσεως εἰς τὸ οἰκεῖον κονσιστώριον, τοῦτο δὲ μετ' ἐξέτασιν τῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων (δέον νὰ ᾧσι ἀπόφοιτοι ἱερατικῆς ἢ θεολογικῆς σχολῆς) καὶ μετ' ἰδιαίτερας ἐπὶ τούτῳ γινομένης ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐξετάσεως, ἐξ ὧν ἀπαλλάσσονται μόνον οἱ καθηγηταὶ τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ οἱ τῶν ἱερῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις, παρέμπει τὰς αἰτήσεις εἰς τὴν οἰκίαν κοινότητα, ἥτις ἐν συνεδρίᾳ τῆς εἰρημένης ἀνωτέρω ἐκκλησιαστικῆς συνελεύσεως ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ κονσιστωρίου προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν. Ἡ τοιαύτη ἐκλογὴ δέον ἀκολουθῶν ἵνα τύχη τῆς ἐγκρίσεως καὶ τοῦ κονσιστωρίου.

Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι ἔχουσιν ἐτησίαν μισθοδοσίαν ὠρισμένην, ποικίλλουσαν κατὰ τὴν θέσιν ἀπὸ 800 μέχρι 2000 κορωνῶν, πρὸς τοῦτοις δὲ κεκανονισμένα τυχερὰ ἐκ τῶν ἱεροπραξιῶν, κατοικίαν καὶ καύσιμον ὕλην καὶ τὴν κάρπωσιν τμήματος ἐκκλησιαστικῆς γῆς.

Ὁρισμένην μισθοδοσίαν ἔχουσιν ἐπίσης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, λαμβάνοντες ἐτησίως 24 χιλ. κορωνῶν. Τοῦ μητροπολίτου δὲ τὸ εἰσόδημα ἀνέρχεται εἰς τὸ μέγα πᾶσιν 300 χιλιάδων φιορινίων ἢ 600 χιλιάδων κορωνῶν¹ ἐτησίως.

Πρὸς μόρφωσιν τοῦ κλήρου ὑπάρχει ἡ ἐν Κάρλοβιτς θεολογικὴ σχολή, ἀπὸ τοῦ 1794 ἔτους ἤδη ὑφισταμένη, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐσχάτως ἐπὶ τοῦ νῦν ἀρχιεπισκόπου Γεωργίου Βράγκοβιτς σημαντικῶς ἐπὶ τὰ κρεῖττω διαρρυθμισθεῖσα. Ἡ σχολὴ αὕτη θεωρεῖται τῆς μέσης θεολογικῆς παιδεύσεως, πρὸς ἀνωτέρας δὲ θεολογικὰς σπουδὰς οἱ ἀπόφοιτοι αὐτῆς μεταβαίνουν σινεήθως εἰς τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν σχολὴν τοῦ ἐν Τσέρνοβιτς τῆς Βουκοβίνης πανεπιστημίου.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ καὶ πλούσια μο-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 342—345.

1) Ἡ κορώννα, οὗσα τὸ ἥμισυ τοῦ φιορινίου, ἰσοδυναμεῖ πρὸς 1,05 τοῦ φράγκου.

ναί, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 27. Ἐκ τούτων αἱ σπουδαιότεραι εἶνε ἡ τοῦ Κρούσεδολ, ἔνθα ἐπὶ καιρὸν τινα, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς συστάσεως τῆς ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου, ἦν καὶ ἡ ἔδρα τῶν ἀρχιεπισκόπων, ἡ τῆς Γεργετέκης, καὶ ἡ τοῦ Νόβο Χόποβο, ἐν ᾗ σώζονται καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, καὶ αἱ τρεῖς αὖται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καρλοβιτσίου.

Ἡ νῦν ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, τὸ Κάρλοβιτς, εἶνε πολίχνη ἀριθμουῖσα περὶ τὰς ἑξ χιλιάδας κατοίκων. Ἐπὶ μαγευτικῆς θέσεως κειμένη, κινεῖ ἤδη μακρόθεν τὴν προσοχὴν τοῦ ταξειδιώτου διὰ τῶν ἐν μέσῳ καταπρασίνων τοπίων διαφαινομένων μεγαλοπρεπῶν ἐκκλησιαστικῶν κτιρίων, ἅτινα ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς πόλεως τὸ ἐν οὐ μακρὰν τοῦ ἄλλου κείμενα τοῦτ' αὐτὸ κατασκιάζουν ὁλοτελῶς διὰ τοῦ ὄγκου αὐτῶν τὰς λοιπὰς μικρὰς τῆς πόλεως οἰκοδομάς. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ταῦτα κτίρια, ἅπαντα κτήματα τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου, εἶνε τὸ περίκομφον καὶ εὐρύχωρον μητροπολιτικὸν μέγαρον, ὁ ὡραῖος μητροπολιτικὸς ναὸς, τὸ ἐνιαῖον οἰκοδόμημα τοῦ γυμνασίου καὶ τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ ὁ ιερόμητος «ἐθνικὸς οἶκος», ἐν ᾧ συνέρχεται ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐθνικὴ συνέλευσις καὶ εἶνε ἐγκαθιδριμένη ἡ διεύθυνσις καὶ τὰ γραφεῖα τῆς διοικήσεως τῆς ἐθνικῆς περιουσίας, ἀνερχομένης εἰς ἑκοσι περίπου ἑκατομμύρια φιορινίων ἢ τεσσαρῖκοντα ἑκατομμύρια κορωνῶν καὶ τῶν λοιπῶν κεντρικῶν ἀρχῶν. Τὰ κτίρια ταῦτα ἅπαντα κεῖνται περὶ τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως. Ὀλίγον περαιτέρω πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως ἀπεπερατώθη ἤδη ἄλλο μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, τὸ σεμινάριον ἢ οἰκοτροφεῖον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς θεολογικῆς σχολῆς, ὀφειλόμενον εἰς τὴν φιλογενὴ μεγαλοδωρίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γεωργίου Βράγκοβιτς, δαπαιήσαντος πρὸς τοῦτο ἐξ ἰδίων περὶ τὰς 300 χιλ. φράγκα. Πρὸς τὴν ἀντίθετον ἄκρην τῆς πόλεως ἐκτείνεται μέγιστος καὶ κάλλιστος κήπος ἢ πάρκον ἀνήκον εἰς τὴν μητρόπολιν καὶ Πατριαρχικὸς κήπος ὀνομαζόμενος, ὅστις ἀνοικτὸς ὦν πάντοτε εἰς τὸ δημόσιον χρησιμεύει ὡς τὸ κυριώτερον κέντρον περιπάτου εἰς τοὺς κατοίκους Κάρλοβιτς.

Ὁ νῦν ἀρχιεπίσκοπος Καρλοβιτσίου Γεώργιος Βράγκοβιτς, ἡλικίας νῦν 73 ἐτῶν, ἀνὴρ

πολλῆς ἀπολαύων παρὰ πίντων τῆς ἀγάπης καὶ τῆς τιμῆς διὰ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ φροντίδα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ πεπιστευμένου αὐτῷ ὀρθοδόξου λαοῦ, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον Καρλοβιτσίου κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1890, προαχθεὶς εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Τεμεσβάρης. Ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων καὶ σπουδαίων αὐτοῦ ὑπὲρ ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀναγκῶν προσφωρῶν, εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν αὐτοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ὀφείλεται τὸ ὡραῖον καὶ εὐρύχωρον οἰκοτροφεῖον, ὅπερ χάριν τῶν σπουδαστῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς δι' ἰδίων ἐξόδων ἐναγχος ἀνῆγειρεν. Ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τοῦ ὡραίου τούτου οἰκοδομήματος ἀναγινώσκεται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή. «Ὁ Πατριάρχης Γεώργιος Βράγκοβιτς τῷ σερβικῷ ἔθνει». Παρομοία ἐπιγραφή ἀφιέρσεως εἶνε ἀναγεγραμμένη καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνιαίου οἰκοδομήματος τοῦ γυμνασίου καὶ τῆς θεολογικῆς σχολῆς, ὅπερ ἀνηγέρθη διὰ κληροδοτήματος τῶν ἀδελφῶν Στεφάνου καὶ Γερμανοῦ Ἀγγελίτς, ὧν ὁ ἕτερος, ὁ Γερμανὸς, ὑπῆρξεν ἄμεσος προκάτοχος τοῦ νῦν μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Γεωργίου Βράγκοβιτς.

(ἔπεται συνέχεια)

Χρ. Παπαϊωάννου

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΔΙΑΘΗΚΩΝ

Ἐπειδὴ ἐν τισιν ἐγχωρίοις φύλλοις ἐσχάτως ἐδημοσιεύθη περίληψις τις τῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Πέραν γενομένης συζητήσεως τῆς δίκης τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου, τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τῶν Σχολῶν Κεδορατίου κληροδόχων ἐκ διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου κατὰ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ δημοσιεύσει ταύτῃ σημειοῦνται ἰσχυρισμοὶ καὶ θεωρίαι περὶ διαθηκῶν νόμῳ ἀνυπόστατοι καὶ ἀβάσιμοι, διὰ τοῦτο χάριν τῆς ἐπιστήμης, πρὸς διαφώτισιν τοῦ δημοσίου καὶ ὅπως μὴ αἱ θεωρίαι αὗται ἐπαναληφθῶσι καὶ κατόπιν, παρακαλῶ νὰ καταχωρίσῃτε τὰ ἐξῆς:

1ον ἐδημοσιεύθη ὅτι «ἡ μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν ἐπικύρωσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διαθήκης ἐμφαίνει ὅτι ἡ διαθήκη

εύρεθῇ ἄγνωστον ποῦ, ἄνευ δὲ ἐπικυρώσεως, ἐνῶ κατὰ τὴν ἐγκύκλιον τῆς 25 δεκεμβρίου 1306 (οὐχὶ 1308) ὥφειλε νὰ εὐρεθῇ ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ διαθέτου ἔχουσα καὶ τὸ κῦρο (ς) τοῦ ἁρμοδίου ἱεράρχου· ἄλλως τε πᾶσα διαθήκη μὴ φέρουσα πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου τὸν τύπον τοῦτον ἀποκλείεται τῆς δικαιοδοσίας τῶν Πατριαρχείων».

2ον Κατεχωρήθη ὅτι ἀκαὶ κατὰ τὸ ἀρχαῖον καθεστῶς, ὅποτε συνετάχθη καὶ ἡ ἐν λόγῳ διαθήκη, δὲν ἐπεβάλλετο οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ὑποχρέωσις πρὸς ἐπικύρωσιν αὐτῆς, καθόσον μάλιστα καὶ ἡ τελευταία ἐν τῇ α' καὶ γ' παραγράφῳ διυλίζει ἀπολύτως περὶ διαθηκῶν, δὲν ἀπαριθμεῖ δὲ μεταξὺ τῶν ὀριζομένων ἐξαιρέσεων καὶ τὴν περίπτωσιν, ὥστε ἡ εἰς τὴν β' παράγραφον ἀναφερομένη ἐπικύρωσις εἶναι μᾶλλον φράσις περιτεύουσα, οὐχὶ δὲ ὅρος οὐδιώδης».

Ἐπὶ ἐκατέρου τῶν σημείων τούτων παρατηρῶ τὶδε:

Ὡς πρὸς τὸ 1ον σημεῖον.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ Νομολογίᾳ καὶ τῇ πράξει καθιερωμένα τὸ κῦρος ἢ μὴ διαθήκης τινὸς ἐξετάζεται καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῆς ζητεῖται, ἅμα γίνῃ ζήτημα περὶ ἐκείνου (κύρους) ἢ ἀναφανῆ πρόθεσις τοιαύτη ἐπικυρώσεως, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν παρῇλθον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου πολλὰ ἢ ὀλίγα ἔτη, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ παραγραφή τις δυνάμει ἐδικῆς τινος νομικῆς διατάξεως, τοιαύτη δὲ τις δὲν προτείνεται ἐνταῦθα. Κατὰ συνέπειαν τὸ γραφὲν ὅτι ἡ μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν ἐπικύρωσις τῆς ἐν λόγῳ διαθήκης ἐμφαίνει ὅτι δὲν εἶναι γνωστὸν ποῦ εὐρέθῃ ἢ διαθήκη. εἶναι καὶ λογικῶς καὶ γραμματικῶς καὶ νομικῶς ἐσφαλμένον, διότι οὐδὲν τοιοῦτον ἐκ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἐμφαίνεται καὶ πραγματικῶς ἀβάσιμον, καθόσον οἱ ἐναγόμενοι ἐγνώριζον κάλλιστα ὅτι εὐρέθῃ ἢ διαθήκη ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ πατρὸς των ἐν Παρισίοις καὶ ὅτι ὁ συμβολαιογράφος παρέλαβε ταύτην, εἶναι δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὅτι δὲν γνωρίζουσι ποῦ εὐρέθῃ.

Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ἀνάγκη ἢ διαθήκη τινὸς

νὰ εὐρίσκηται ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ κατὰ τὴν ἐγκύκλιον τῆς 23 Δεκεμβρίου 1306· καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, οὐδὲ νόμιμος, διότι ἡ διαθήκη δύναται νὰ εὐρεθῇ καὶ παρ' Ἀρχῇ τινι Ἐκκλησιαστικῇ καὶ παρὰ τῷ διαθέτῃ καὶ παρὰ προσώπῳ τρίτῳ, οὐδὲ ὑπάρχει διάταξις τις, ἣτις ἀπαγορεύει τοῦτο, δύναται δὲ νὰ εὐρεθῇ κεκυρωμένη ἢ μὴ, καθόσον καὶ ἡ μνησθεῖσα ἐγκύκλιος δὲν ἐπιβάλλει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἀλλ' ὀρίζει μόνον, τίνες εἰσὶν αἱ συνέπειαι αἱ ἐπωφελεῖς, καθ' ἣν περίπτωσιν ἢ διαθήκη εὐρηται ἐπικεκυρωμένη, ἀπόκειται δ' ἐκαστῷ νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπικυρώσεως ἢ μὴ τῆς διαθήκης τοῦ καὶ ἀναλόγως ν' ἀποφασίσῃ ἐπικυρῶν αὐτὴν ἢ ἀφίνων ἀνεπικύρωτον, διότι ἴσως δὲν εἶχε τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ εἶχε λόγον τινὰ ὅπως μὴ ἐπικυρώσῃ τὴν διαθήκην· τούτων πάντων ἔνεκα ἡ διαθήκη τινὸς δύναται νὰ εὐρεθῇ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐν τῇ περιουσίᾳ του, παρὰ τῷ διαθέτῃ, παρ' Ἀρχῇ τινι ἢ παρὰ τρίτῳ τινὶ προσώπῳ, χωρὶς ἐκ τούτων ὅλων ἢ ἐνὸς μόνου τούτων νὰ γεννᾶται ἀκυρότης τις αὐτῆς.

Ἀβάσιμος νόμῳ ἐστὶ καὶ ὁ ἄλλος ἰσχυρισμὸς ὅτι κατὰ τὴν ἄνωθι ἐγκύκλιον ἢ διαθήκη ὥφειλε νὰ εὐρεθῇ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ διαθέτου ἔχουσα καὶ τὸ κῦρος (ς) (κατὰ λάθος ἀντὶ ἐπικύρωσιν) τοῦ ἁρμοδίου ἱεράρχου, τοιαύτη ἀκυρότης οὐδαμῶς τοῦ νόμου ἀπαντᾷ, γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅτι ἄνευ νομικῆς τινος ρητῆς διατάξεως οὐδεμίαν ἀκυρότητα δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Ἀβασιμώτατος δὲ, πρωτάκουστος καὶ μὴ σπουδαῖός ἐστιν ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι πᾶσα διαθήκη μὴ ἐπικεκυρωμένη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ἀποκλείεται τῆς δικαιοδοσίας τῶν Πατριαρχείων, καθόσον τοιοῦτος ἀποκλεισμὸς μόνον διὰ νόμον ἢ δύνατο νὰ γείνη, ἀλλὰ τοιαύτη νομικὴ διάταξις δὲν ὑπάρχει.

Ὡς πρὸς τὸ 2ον σημεῖον

Τὰ ἐν αὐτῷ λεχθέντα εἶναι τοῦτο μὲν ἀπίστευτα, τοῦτο δὲ συγκεχυμένα καὶ ἀκατανόητα καὶ ἀντίκεινται ὅλως εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ εἰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἰσχύοντος δικαίου περὶ διαθηκῶν· εἶναι ἀπίστευτα, καθόσον ἀφορᾷ τὸ

μέρος, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι ἡ ἐπικύρωσις περὶ τῆς γίνεται λόγος ἐν τῇ β'. παραγράφῳ τῶν περὶ διαθηκῶν διατάξεων τῆς ἐγκυκλίου εἶναι φράσις περιττεύουσα καὶ δὲν εἶναι ὅρις οὐσιώδης· εἶναι δὲ συγκεχυμένα καὶ ἀκατανόητα, καθόσον ἀφορᾷ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς α'. καὶ γ'. παραγράφου καὶ περὶ τῆς μὴ ἀπαριθμήσεως μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων καὶ τῆς ἥς ὑπαινίσσεται περιπτώσεως. Ὑποθέτω ὅτι πταίει ὁ δοὺς τὰς πληροφορίας ἐσφαλμένας καὶ οὐχὶ ὁ ὑπερασπίσας τοὺς ἐνάγοντας· θὰ ἐνέοντο λάθη πιθανὸν κατὰ τὴν δημοσίευσιν· εἶναι δὲ καὶ παράνομα διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους.

Ἡ νῦν γενομένη ἐπικύρωσις τῆς διαθήκης παρὰ Πατριάρχου, Μητροπολίτου ἢ Ἐπισκόπου δὲν εἶναι νέον τι, ἀλλ' εἶναι ἡ παρὰ τοῖς ρωμαίοις λεγομένη *insinuatio*, ἣτις ἐγένετο μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας παρὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν διετηρήθη καὶ διατηρεῖται καὶ σήμερον· ἰδοὺ πῶς.

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ καὶ σήμερον ρυθμίζον σὺν ταῖς νεαραῖς διατάξεσι τὰ περὶ διαθηκῶν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὑπηκόων ὁθωμανῶν, ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ δημιουργῆσαι (τότε) φόρον τινὰ ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν καὶ κληροδοσιῶν **διετάχθη χάριν τοῦ κράτους** διὰ τοῦ Ἰουλίου Νόμου *de vicesima hereditatum*, ἵνα ἐκάστη διαθήκη προσάγῃται ἐνώπιον οἰκονομικοῦ τινος ὑπαλλήλου *magister census* καὶ ἀνοίγῃται παρ' αὐτοῦ μετὰ τινα χρόνον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ μνησθέντος κληρονομικοῦ φόρου συνιστάμενου εἰς τὸ εἰκοστὸν τῆς κληρονομίας· ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος ἐπέθετε τὴν σφραγίδα του ἐπὶ τῆς προσαγομένης διαθήκης καὶ κατεχώρει ταύτην εἰς τὰ βιβλία του· ἡ τοιαύτη πράξις ἐκαλεῖτο διὰ τοῦ τεχνικοῦ ὅρου *insinuatio* καταχώρησις Κωδ. (6.23) 18 καὶ 23.

Ὁ φόρος ὅμως οὗτος δὲν διήρκεσε πολὺ, ἀλλὰ κατηργήθη μετ' ὀλίγον· οὐχ ἦττον **διετηρήθη καὶ ἔμεινεν ἡ συνήθεια τῆς καταχωρήσεως** *insinuatio* **πρὸς προεστίαν καὶ ἀσφάλειαν** τῆς ἐκ διαθήκης κληρονομίας διὰ τῆς ἐπιβεβαιώσεως ἢτοι ἐπικυρώσεως τῆς ὑπογραφῆς τοῦ διαθέτου παρ' ὑπαλλήλου τινος κυβερνητικοῦ, ὅστις δὲν ἦτο πλέον οἰκονομικός, ἀλλὰ πολι-

τικός κατ' ἀρχὰς, τοιοῦτος δ' ἦν ἐν μὲν τῇ βασιλευούσῃ ὁ **Νομάρχης**, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις ὁ **Ἐπαρχος** συνωδὰ τῇ Νεαρᾷ Λέοντος 44, κατόπιν δὲ **κληρικός** ἦτοι ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἡγούμενος· ἰδὲ Κωδ. περὶ ἐπισκόπων 40, Πανδ. (29.3) καὶ Βασ. (35.6) 3.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς καταχωρήσεως τῶν διαθηκῶν παρὰ τῶν ἐπισκόπων διετηρήθη καὶ μετὰ τὸ 1453 καὶ παρεχωρήθη καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνήκον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρὰ τοῦ κατακτητοῦ Μωάμεθ τοῦ Β'. διὰ λόγους πολιτικούς καὶ οὕτως ἐξασκεῖται μέχρι τῆς σήμερον παρὰ τοῦ Πατριάρχου, Μητροπολίτου ἢ Ἐπισκόπου **ἐπιθετόντων** ἐν τῇ κεφαλίδι τῆς διαθήκης **τὴν ὑπογραφὴν των** μετὰ τῆς λέξεως **βεβαιοὶ ἢ ἐπικυροὶ** τὸ γνήσιον τῆς κάτωθι ὑπογραφῆς ἢ ὑπογραφῶν, ἡ ἐπίθεσις αὕτη συνδέεται νῦν κατ' ἀναδρομὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον Ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ μετὰ τινος φόρου ἐπὶ τῆς κληρονομίας, ὅστις διαφέρει ἐν γένει κατὰ τοὺς χρόνους, τόπους καὶ πρόσωπα. Τοιοῦτόν ἐστίν τὸ ἱστορικὸν τῆς νῦν λεγομένης ἐπικυρώσεως τῆς διαθήκης.

Ἡ ἐπικύρωσις αὕτη ὑπάρχουσα τεκμαίρεται ἀμέσως (*presumptio juris*, **ἀπέναντι τῶν ἐγγχωρίων ἀρχῶν τὸ κῦρος τῆς διαθήκης** συνωδὰ ρητῇ διατάξει καὶ τῆς Βεζυρικής ἐγκυκλίου τῆς 23 Δεκεμβρίου 1306 λεγούσῃ **εἶναι ἔγκυρος δικαστικῶς**. Αἱ συνέπειαι δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἐπικυρώσεως συνίσταται εἰς τὸ ὅτι **ἐμποδίζει πᾶσαν ἀνάμιξιν** τῶν ἱεροδικείων **εἰς ἐπίθεσιν** σφραγίδων ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ διαθέτου ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος, ἀνικανότητος ἢ ἀπουσίας τινὸς τῶν κληρονόμων του, **εἰς ἀπογραφὴν αὐτῆς, εἰς λῆψιν συντηρητικῶν μέτρων, εἰς παραλαβὴν αὐτῆς** καὶ τέλος εἰς **διανομὴν καὶ διακανόνισιν αὐτῆς** κατὰ τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον, οὗτινος αἱ διατάξεις διαφέρουσι τὰ μέγιστα τῶν τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου.

* Ἄν ἡ ἐπικύρωσις αὕτη δὲν ὑπάρχῃ ἐπὶ τῆς διαθήκης, ἡ διαθήκη οὐχ ἦττον ὑπάρχει, δὲν ἔχει μόνον ἀπέναντι τῶν ἱεροδικείων τὰ προμνησθέντα προνόμια τῆς ἐπικυρωμένης διαθήκης, δύναται ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ ταῦτα, ἂν οἱ ἐνδιαφερόμενοι προσφύγῳσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον Μικτὸν Συμβούλιον καὶ ἐπικυρώσωσιν αὐτήν.

Ἰδοὺ τίνα εἶναι τὰ μειονεκτήματα τῆς μὴ κεκυρωμένης ἀρχῆθεν διαθήκης τινός.

Τοιούτῳ τρόπῳ φανερόν καθίσταται ὅτι ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς διαθήκης ἐπεβάλλετο ἀρχῆθεν καὶ ἐπιβάλλεται παντὶ θέλοντι νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐξ ἀρχῆς τὴν κληρονομίαν του ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως ἄλλων Ἀρχῶν· ἕτερόν ἐστίν, ἂν τις δὲν προῦλαβε, ἢ δὲν ἐσκέφθη, ἢ δὲν ἠθέλησε, νὰ κάμῃ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς διαθήκης του δι' οἷον δῆποτε λόγον προσωπικόν, πραγματικόν ἢ ὑποθετικόν. Ἡ ἑλλειψις ὅμως αὕτη δὲν ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης, ἂν αὕτη ᾖ ἄλλως ἔγκυρος.

Ἐκ τούτων ὅλων ἐξάγεται ἀναμφισβητήτως, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς διαθήκης Ὁρθοδόξου χριστιανοῦ ὑπηκόου ὁθωμανοῦ γινομένη καὶ νῦν ἐπικύρωσις καθιερώθη ἐν τῷ ἀρχαίῳ Βυζαντινῷ δικαίῳ ἐσχάτως ὑπὲρ τοῦ κλήρου, **διετηρήθη** ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου κατακτητοῦ Μωάμεθ τοῦ Β'. καὶ **ἐπεκυρώθη** ὑπὸ τῶν ἐνδόξων διαδόχων Του καὶ δὴ καὶ ὑπὸ τοῦ νῦν εὐκλεῶς ἀνάσσοντος Σουλτάνου Ἀβδουλ Χαμίτ Χάν τοῦ Β', **ἐπεβάλλετο ἀνέκαθεν καὶ ἐπιβάλλεται καὶ ἤδη** ὡς ὑποχρέωσις διὰ πάντα διαθέτην θέλοντα νὰ διαφυλάξῃ εἰς τὴν κληρονομίαν του τὴν ἄμεσον ἐνόςκησησιν τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρευουσῶν προνομιακῶν ἐνεργειῶν, ὧν ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω,

ὅτι δὲν εἶναι ὁράσις περιττεύουσα,
ὅτι εἶναι ὁρὸς οὐσιώδης, ὁσάκις ὑπάρχει,
δι' ἧς ἐπάγει προνομίας,

καὶ ὅτι ἡ ἑλλειψὶς τῆς αὐτῆς καὶ μόνης δὲν ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα πάσης διαθήκης, ἅμα αὕτη συνενοῖ ὅλους τοὺς ἀπαιτούμενους ὁρους διὰ τὸ κύρος νομίμου διαθήκης.

Ἐφιστῶν τὴν εἰς τὰ ἀνωτέρω προσοχὴν παντὸς πολίτου ἐνδιαφερομένου διὰ τὸ ζωτικὸν τοῦτο ζήτημα τοῦ ἔθνους ἡμῶν διατελῶ.

Ἐν Κων)πόλει, τῇ 27 Ἰουλίου 1903.

Μιλτ. Καραβοκυρὸς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΡΙΣΔΡΙΑΝΩΝ

Τεῦχος χειρόγραφοι¹ ἐξαποκείμενον ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, περιέχον δὲ ἐρμηνείαν εἰς τὸν ἐξάψαλμοι², γνωρίζει ἡμῖν τὸν πρισδριανὸν τοῦτον Ἐπίσκοπον Ἰωάννην, ὄντα καὶ τῆς ἐρμηνείας ταύτης πατέρα· μηδὲν δὲ ἐν μηδενὶ τῶν παρ' ἡμῖν βοηθημάτων δυνηθέντες ἐξευρεῖν περὶ τῆς τῶν Πρισδριανῶν επισκοπῆς καὶ τοῦ ταύτης Ἐπισκόπου Ἰωαννου, ἀλλὰ μηδὲ ἐν τῷ τελευταίῳ σχετικῷ περισπυδαστῷ ἔργῳ τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ Krumbacher, τῇ ἐν τῇ Μαρσλειῳ Βιβλιοθήκῃ περιληφθείσῃ Βυζαντινῇ Λογοτεχνίᾳ εὗροντες τὸν Ἰωάννην τοῦτον μνημονευομενον, ἀφ' ἑλμιον ἐκρίναμεν ἵνα τὸν, κίτα γε τα ἀνωτέρω, ἀγνωστον τοῦτον συγγραφέα, γνωρίσωμεν διὰ βραχείων τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα συστηματικῶς ἀσχολουμένοις, ἐλπίζοντες ὅτι ἴσως ποτὲ τοῖς ὀλίγοις τούτοις καὶ ἄλλα παρ' ἄλλων προστεθῶσι πρὸς τελείαν τοῦ ἀνδρὸς ἀναγνώρισιν.

Ὅτι μὲν ὁ ἐπίσκοπος οὗτος Ἰωάννης ἦκμασε περὶ τὰς ἀρχὰς ἢ τα μέσα τῆς ιβ' ἑκατονταετηρίδος γίνεται, νομίζομεν, φανερόν ἐκ τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου προοιμίου εἰς τὴν προκειμένην ἐρμηνείαν, ἐν ᾧ ὁ πρὸς δὲν ὁ ἡμέτερος ἐρμηνευτὴς ἀποτείνεται Ἰωάννης ὁ Βρανεϊανίτης ἀποκαλεῖται ἄνθρωπος³ Γεωργίου Παλαιο-

1. Τὸ τεῦχος τοῦτο (0,15. 0, 11. ἀρ. 8 τῆς Β' θέσεως) φαίνεται ὅτι ἐγράφη κατὰ τὴν ιδ. ἢ ιε. ἑκατονταετηρίδα, ἐξέπεσον δὲ ἀπὸ τοῦ τέλους αὐτοῦ ἐν ἡ δύο τετράδια ἢτοι φύλλα ὀκτὼ ἢ δέκα ἐξ, τῶν δὲ σωζομένων τριάκοντα τεσσάρων δύο εἰς χάρτινα συγχρόνως ὁμῶς παρεμδληθέντα καὶ διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένα, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ μεμβράνης.

2. Τὸ χειρόγραφον ἔχει ἐξέψαλμον, εἰ μὴ ἀβλεψία ἀντιγραφῆς τοῦτο ἐστίν.

3. Διὰ τῆς λέξεως ταύτης (ἄνθρωπος) παρίσταται, νομίζομεν, ὁ Βρανεϊανίτης Ἰωάννης ὅχι ὡς τις τῶν ὑπὸ τὸν Γεώργιον Παλαιολόγον τὸν Σεβαστὸν ἀπλῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀκολουθῶν τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ φρονήματα, ὡς οἰκειότητα, ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν αὐτῷ ὁμώσας, ὡς τοῦτο κατὰ τὰ κρατούμενα τότε ἔθιμα ἐγένετο· ἀδεξάμενος δὲ τοῦτον ὁ βασιλεὺς πείθει παραχρῆμα ἄνθρωπον αὐτοῦ γενέσθαι τὸν τοῖς λατίνοις συνήθη ὄρκον ἐπομοσάμενον. (Ἄννα Κομνηνὴ Ἀλεξ. Χ.). Τὸ δὲ Βρανεϊανίτης δυοῖν θάτερον ὑπολαμβάνομεν, ἡ οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον, διότι φέρεται καὶ ἕτερον σύγχρονον, τὸ Βρανῆς, πρὸς αὐτὸ ἴσως σχετιζόμενον, ἡ μᾶλλον δηλωτικὸν τῆς πόλεως, ἐξ ἧς κατήγετο ὁ Ἰωάννης οὗτος, περὶ τὰ Σκόπια

λόγου τοῦ Σεβαστοῦ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρό-
νους ἀκμάσαντος (Ἰωάννης Κίνναμος βιβλ. V,
8.)· φρονούμεν δὲ ὅτι αὐτὸ τοῦτο ἐξάγεται καὶ
ἐκ τοῦ ἐπίσης κατωτέρω παρατιθεμένου προλό-
γου τῆς ἐρμηνείας εἰς τὸν ΡΒ. ψαλμὸν, ἐν ᾧ
μνεία γίνεται τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας
Θεοφυλάκτου καὶ δὴ κατὰ τινα τρόπον τὸ σύγ-
χρονον πως, ὡς νομίζομεν, δηλοῦντα, ἐξ οὗ
ἔπεται ὅτι ὁ Πρισδριανῶν Ἐπίσκοπος Ἰωάν-
νης οὐ πολὺ μετ' αὐτὸν ἤκμασεν εἰ μήπου
καὶ συνήκμασε.

Τίς δὲ ἡ Πρισδριανῶν Ἐπισκοπὴ καὶ ποῦ
αὕτη ἔκειτο; ἐν τοῖς περισωθεῖσι καὶ ἡμῖν γε
γνωστοῖς καταλόγοις τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν καὶ
Μητροπόλεων καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰς Ἐπισκοπῶν
οὐδαμῶς βλέπομεν ὠρισμένως τὸ ὄνομα τοῦτο.
Ἐπειδὴ ὁμοῦς Ἰωάννης ὁ Βρανεϊανίτης, πρὸς
ὃν ἡ προκειμένη ἐρμηνεία ἀπευθύνεται, παρί-
σταται ἐν τῷ προοίμῳ ὡς διέπων τὰ Σκόπια,
καὶ ἐπειδὴ ὁ Βουλγαρίας Θεοφύλακτος ὡς γνω-
στὸς ἀμφοτέρους προσάγεται ὑπὸ τοῦ ἐρμηνευ-
τοῦ, ὅπερ, καθ' ἡμᾶς τοῦλάχιστον, σημαίνει ἐγ-
γὺς πού τοὺς τρεῖς διαζῆσαι, διὰ ταῦτα μονο-
νουχὶ βέβαιον φαίνεται ἡμῖν ὅτι ἡ Πρισδρια-
νῶν Ἐπισκοπὴ αὕτη αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ τε-
λευταίου καταλόγου (Σύνταγμα θείων καὶ ἱ. κα-
νόνων Ρ. καὶ Π.) γνωστικὴ καὶ μέχρις ἐσχά-
των ἀκούουσα Πρεσρένη καὶ Ρασκοπρεσρένη
ἐκ τῆς συγχωνεύσεως τῶν Ἐπισκοπῶν Ράσκας
καὶ Πρεσρένης, ἀμφοτέρων Ἐπισκοπῶν τῆς ἁλ-
λοτε Ἀρχιεπισκοπῆς Ἰπεκίου ἢ Πεκίου. (Δο-
σιθ. ἐν. ἀν. Χρυσάνθου Συναγμάτιον).

Ὡς δεῖγμα τοῦ ἐρμηνευτικοῦ τρόπου καὶ τῆς
ἄλλης τοῦ ἀνδρὸς συγγραφικῆς ἱκανότητος πα-
ρατίθεμεν μετὰ τὸ προοίμιον εἰς τὴν προκειμέ-
νην ἐρμηνείαν καὶ τινα αὐτῆς τεμάχια, τῆς

κειμένης καὶ Βρανέως ἢ Βρανιτζόβας Ἰω. καὶ Βρατζανιτζόβας
καλουμένης. ("Αννα Κομν. Ἀλεξ. ΙΧ. Ἰωάν. Κίνναμος III
ιβ—ιβ. Νικήτας Χωνιάτης III καὶ IV. Δωσιθέου Δωδεκάβι-
βλος Η, ιγ.).

Σ. Σ. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη τοῦ φίλου Ἀθωνίτου ὁρθῇ ἀπο-
δείκνυται ἐκ τῶν τριῶν Χρυσοβούλλων Βασιλείου Β' τοῦ Βουλ-
γροτόνου, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὁποίων μεταξὺ τῶν εἰς τὴν ἀρ-
χιεπισκοπὴν Ἀχρῖδος ὑπαγομένων ἐπισκοπῶν ὡς δεκάτη πέμ-
πτη ἀναφέρεται ἡ ἐπισκοπὴ Πρισδριανῶν, ἐπομένη τῇ τῶν
Σκοπίων δεκάτῃ τετάρτῃ. Πρβ. Byzantinische Zeitschrift
II, 1893. καὶ H. Gelzer, der Patriarchat von Achrida
Leipzig 1902 σελ. 4.

ἐκδόσεως τοῦ ὅλου ἀσυντελοῦς, ἐν γε τῷ παρόν-
τι, καθ' ἡμᾶς κρινομένης διὰ τὴν ἐκπτώσιν φύλ-
λων τινων. ὡς εἴρηται, περιλαμβανόντων τὴν
ἐρμηνείαν τοῦ τελευταίου ψαλμοῦ καὶ μέρος τοῦ
προτελευταίου.

(ἔπεται συνέχεια)

Χρυσόδοτος Λαυριώτης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηρεῖ
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 615 καὶ ἡμερομ. 9 ὁκτω-
βρίου 1902 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαριγῶς Δημητρίου Σταύ-
ρου, τὸ γένος Ἀθανασίου Γανίτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγ-
μένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον δια-
λελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Σταύρου,
Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἁλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν-
ταῦθα ἐκδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ
«Ταχυδρόμου» δημοσιεύειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης
ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δι-
καστικά ἐξῶδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετι-
κῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια
ἐξῆκκόσια τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 635) προκαταβαλλόμενα δ'
ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 μαΐου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ πρῶτος Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

2

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Κωνσταντῖνος Παναγιωτίδης, χριστιανὸς Ὁρθόδοξος,
ὑπὸ πρῶτος ὀθωμανῶν, ἐργάτης τέως κάτοικος Βάρνης, ἥδη δὲ
ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας προπκαλεῖται, ὅπως τὴν
πρώτην δικάσιμον Παρασκευὴν, καὶ ὥραν 10 Ἑβρωπαῖστὶ π.
μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώ-
της διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παροίσης κλήσεως
ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως
διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Βάρνῃ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ὡς
ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ γυναικὸς Κρουσταλλίας Κ. Πανα-
γιωτίδου, τοῦ γένος Νικολάου, χριστιανῆς Ὁρθόδοξου, ὑπη-
κόου βουλγαρίδος τῆς οἰκιακῆς ἐπαγγελλομένης, καὶ κατοίκου
Βάρνης, ἐπὶ διαζεύξει. Ἀλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ δια-
ζυγίου δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν
διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων α' Ἐκκλη-
σιαστικῆς Ἀληθείας καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ὁ Πρόεδρος

2

† Ὁ Βάρνης Πολύκαρπος

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ